

tvoří zaopatřovací platy vdov, družek a siroteků jen poslední samostatný článek v této řadě různých požitků, požívajících ochrany proti exekuci. Zákodárce chtěl dotčeným zákonem upravit omezení exekuce na platy a výslužné zaměstnanců a jich pozůstalých jednotně pro všechny druhy zaměstnanců a chránit je, aby mohly uhájiti nejnütnější zdroje pro nezbytnou výživu proti exekučním zákrokům svých věřitelů. Přiznav ochranu trvalému výslužnému bývalých zaměstnanců, chtěl zákon do jista chrániti též odbytné, jímž byly jednou pro vždy jejich nároky z poměru služebního nebo pracovního vypořádány, a jež mělo býti jim i základem pro založení nové hospodářské existence, což platí stejně o zaměstnancích propuštěných z dosavadní činné služby podle zákona o úsporných opatřeních ve veřejné správě ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 Sb. z. a n. Bylo proto v této právní otázce přisvědčiti vývodům dovolacího rekursu. Než přes to nemohlo býti ve věci samé vyhověno dovolacímu rekursu, domáhajícímu se vydání dvou třetin odbytného na soudě složeného v částce 17.503 Kč 98 h. Z exekučních spisů jest totiž patrné, že povinný byl podle restriktivního zákona ze dne 22. prosince 1924, č. 286 sb. z. a n. propuštěn na svou žádost ze služeb Státního pozemkového úřadu v Praze a že mu bylo podle §u 13 zákona poskytnuto státem odbytné 26.545 Kč 97 h. Česká finanční prokuratura v Praze složila toto odbytné na soudě, dovolávajíc se ustanovení §u 1425 obč. zák. a §u 307 ex. ř. a doličujíc, že jednak bylo toto odbytné jako pohledávka povinného soudně zahaveno a k vybrání přikázáno záložně »M.« v Praze, jednak, že bylo zabaveno soudně vymáhajícím věřitelem Ignácem S. a inž. Václavem S. Mimo to uvedla finanční prokuratura, že na odbytné ohlásila nároky též záložna V. a inž. Václav S. z důvodu postupů, zvláštními listinami prokazatelných. Z toho plyne, že na odbytné na soudě složené uplatňují nároky nejen vymáhající věřitelka záložna »M.« v Praze, nýbrž i jiné osoby a to nejen z exekučních práv zástavních, nýbrž jako postupníci povinného a bude tudíž třeba o jejich odporujících si nárocích na vydání odbytného jednati při rozvrhovém roku a nedojde-li k dohodě účastníků, z nichž finanční prokuratura zastupuje stát jako poddlužníka, bude po případě nutno i pořadem práva o nich rozhodnouti. Jak jest při tom postupovati, bylo již podrobněji rozebráno v rozhodnutí č. sb. n. s. 2802 a stačí tuto k němu odkázati. Za tohoto stavu věci nelze povinnému požadovanou část odbytného vydati a bylo proto jeho dovolací rekurs zamítnouti.

Čís. 5736.

Z obchodů Bankovního úřadu ministerstva financí může žalovati a býti žalován i Československý stát.

(Rozh. ze dne 9. února 1926, R I 67/26.)

Žalující obec domáhala se na Československém eráru zjištění, že mu nepřisluší právo domáhati se na žalobkyni splacení zápůjčky, jež byla žalobkyni poskytnuta Rakousko-uherskou bankou na lombard válečných

půjček. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Soud první stolice zamítl žalobu pro nedostatek pasivní legitimace, poněvadž v tomto případě jde o nároky z lombardních půjček, které vládou přikázány byly bankovnímu úřadu ministerstva financí, který v oboru své obchodní činnosti vystupuje zcela samostatně a z takových obchodů výhradně ke sporům je pasivně legitimován. Proto dle názoru jeho měl být žalován bankovní úřad ministerstva financí a nikoliv československý erár. Tento názor však neodpovídá zákonným předpisům. Bankovní úřad ministerstva financí jest pomocným orgánem ministerstva financí, tedy vlády republiky Československé a spravuje jej ministerstvo financí. Bankovní úřad kromě vlastnosti státního úřadu má též povahu veřejného, úvěrní obchody provozujícího ústavu, aniž by měl povinnost dáti se zapsati do obchodního rejstříku (§ 1 a 2 zák. 246/1919). Z toho plyne, že bankovní úřad provozuje úvěrové obchody zcela samostatně. Jaké obchody může provozovati, stanoví §§ 31—37 cit. zák. U provádění těchto obchodů bylo mu přiděleno určité jmění, které spravuje, které však nepřestává být majetkem státním a výslovně stanoví § 12 cit. zák., že zisk a ztráta z jeho činnosti jdou na účet státní. Je proto bankovní úřad ministerstva financí i jako veřejný obchodní ústav orgánem státní správy, majetek jím spravovaný majetkem státu a jednání jeho dlužno pokládati za jednání státu. Důsledkem toho je, že i Československý stát může být z obchodů bankovního úřadu ministerstva financí žalován. Jde tu vlastně o jednu a tutéž osobu, o stát, do jehož správy spadá i bankovní úřad ministerstva financí, který sice jako veřejný obchodní ústav vystupuje zcela samostatně a jako takový může být žalován, ale tím není ještě řečeno, že by nemohl být žalován Československý stát z obchodů bankovního úřadu, který jest částí jeho a jeho jmění pod dozorem finančního ministerstva jako jeho pomocný orgán spravuje.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce, a při tom tak výstižně, že není třeba k důvodům jeho přidati další právní vývody. Zákonné předpisy uvedené v rekursu žalovaného eráru nasvědčují jen správnosti názoru, z něhož vycházel odvolací soud. Podobně má se věc s rozhodnutím č. j. R I 431/24, uveřejněným pod čís. 3897 sb. n. s., jímž řešena byla jen otázka, zda bankovní úřad smí vystupovati na soudě jako strana, kteréž oprávnění bylo mu popíráno i co do sporů ve smyslu §u 38 nařízení čís. 246 z roku 1919 sb. z. a n. Přiznáním tohoto oprávnění nebylo však řečeno, že jedině bankovní úřad je výhradně legitimován pro spory tohoto druhu, a že by nesměl žalovati nebo být žalován stát, jenž účasten je zisku a ztráty bankovního úřadu, a jenž v první řadě jest oprávněn jako přímý věřitel.